אישים באגרות הראי"ה

ז' גורלנד

שאליו פנה הרב קוק בעניין הגימנסיה הישראלית · שנות חייו אינן ידועות לנו

1 אגרות

דברי הרב קוק ודברי הרב שלמה אבינר, ונוסח האגרות המלא

igrot.shlomo-aviner.net

בקצרה

פרטים ביוגרפיים על ז' גורלנד לא מצאנו במקורות שבדקנו.

הרב קוק על ז' גורלנד

בשבט תרע"ד (1914) פנה אליו הרב קוק, כמו אל הגבירים זליג פרסיץ ורפאל גוץ, בעניין התנועה ליסד "גימנסיה ישראלית", שבה "סגולת הקודש" תעלה על כל הסגולות התרבותיות. הרב קוק לא יהיה בין הבונים בגלל גדרי הרבנים הראשונים, אבל יפקח על התוכן (כרך ב', אגרת תרנ).

האגרות

כרך ב', אגרת תרנ: בה' בשבט תרע"ד, מיפו: על התנועה ליסד גימנסיה ישראלית.
"אדון חביב ומרומם מר ז. גורלאנד נ"י"

ראו גם

הגביר זליג פרסיץ, שקיבל מכתב דומה. (זליג פרסיץ)

נוסח האגרות – עם ביאור

1 האגרות שבהן נזכר ז' גורלנד, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם התמצית שלה. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תרנ

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ה' שבט תרע"ד - יפו **נמען:** ז' גורלנד

פנייה דומה על הגימנסיה הישראלית, שבה 'סגולת הקודשי תעלה על כל הסגולות התרבותיות. הרב קוק לא יהיה בין הבונים בגלל גדרי הרבנים הראשונים, אבל יפקח.

עיקרי הדברים

- גימנסיה ישראלית.
- פיקוח.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ה' שבט תרע"ד[4]

אדון חביב ומרומם מר ז. גורלאנד נ"י[5], שלו'[6] רב,

אדוני היקר, התעוררות גדולה שוררת כעת בחוג נכבד של עסקנינו, לבצר את יסוד היהדות באי"י[7] בישובנו החדש, ע"י[8] מוסד חנוכי-תרבותי במובן גבוה. הגימנסיה העברית, השוררת פה, אינה ממלאה את התפקיד של החלק היותר חשוב ועקרי שביהדות, שמבלעדו הננו שלולי תקוה, [חסרי תקווה] תפקיד הדת והאמונה. ואבן הפינה לישוב כללי משוכלל אי-אפשר לו להבנות בישראל, ובאי"י[9] כי"א[10] ע"י מיזוגם של כל הכחות מבססי החיים, שבודאי הגדול שבהם הוא אור קודש של אמונת אומן מורשה קהילת יעקב. גמנסיה ישראלית, סוברים כחות רבים, שהיא צריכה להוסד, שכל הסגולות התרבותיות לא יחסרו בה, ועל כלן תעלה סגולת הקודש, האמונה הטהורה בפועל וברעיון. בהדרכה רוחנית ובהנהלה מעשית. אינני יכול אמנם לקחת חלק אקטיבי בין הבונים, שלא להתרחק יותר מדאי מגבול רבנים ראשונים, שגדרו גדרים נגד התפשטות ההשכלה [גדולי ירושלים בדורות הקודמים, שהחרימו את בתי הספר המודרניים] הכללית באי"י, ועדיין יש מקום לחששותיהם.

אבל המצב עומד כעת שכחות טובים מוכרחים להמצא ליסד יסוד למצער למפלט הדת [למקום מפלט לדת] והאמונה בישובנו, בסדר תרבותי ההולך וכובש. מובן הדבר, שאם חפץ ד' יצליח, ומכון זה יבנה, הנני מצדי עומד הכן לפקח על התכונה הישראלית שבו, עד כמה שהיד החלשה שלי מגעת בע"ה[11]. ואם הדרת כבודו מוכן, כאשר אקוה, לקחת ביסוד קודש זה חלק הגון, בתור עושה ומעשה, [כמי שעושה בעצמו ומעודד אחרים לעשות (על פי בבא בתרא ט)] יהיה נא מטובו להודיעני במוקדם, למען אדע מי הם נותני היד למוסד רב-תקוה זה.

בברכה נאמנה מקודש, ברגשי כבוד רב,

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש

3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תרע"ד - השנה תרע"ד (1913/1914)
5. נ"י - נרו יאיר
6. שלו' - שלום
7. בא"י - בארץ ישראל
8. ע"י - על ידי
9. ובא"י - ובארץ ישראל
10. כ"א - כי אם
11. בע"ה - בעזרת השם